

27
1947

ტექნობრელი

1947

ივლისი

№ 7

საბავშვო ეთნოგრაფიის
ცენტრალური კომისიის
პრეზიდიუმის მოხელის
ოფისი

საბავშვო ეთნოგრაფიის
ცენტრალური კომისიის
პრეზიდიუმის მოხელის
ოფისი, ლენინის ქ. № 28
ტელ. 3-81-85

პროლეტარებო გველა ქვეყნისა, შერთდით!

ოქტომბრული

№ 7
საბავშვო
ოქტომბრული
1947

წელიწადი შეიცვალა

გამომცემლობა
„კომკავშირი“

„Октомбери“ ежемесячный детский
журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
(на грузинском языке)

ოქროს ყანა

შებოთვეა, შინდორ-ველი
დაამშვენა ოქროს ყანამ,
მღელვარე და სანატრული
ვის უნახავს ამისთანა?

აქეთ ოქროს თავთავები,
იქით ოქროს თავთავები,
შრიალებენ, გვიცინიან
თაფლისფერი წამწამებით.

დიდ-ზატარა შინდორად არის,
უველა შრომობს, უველა კალოსს,
სუცის თვალი სუდ დაჭხარის
კომბაისს და მზიან კალოსს.

სისარულის ნანას მღერის
ოქროს ყანა, ოქროს ყანა,
მღელვარე და სანატრული
უაღერსებს ჩვენს ქვეყანას.

გიორგი შავბარაშვილი

სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, ლ. ავალიანი, ეკ. ბურჯანაძე,
ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, გ. კაჭახიძე, რ. მარგანი (პრეზიდიუმის),
ი. სიხარულიძე, ნ. უნაფქოშვილი.

4353

იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინი (ჭულაშვიდი) ახალგაზრდობაში
სტალინური პრემიის ლაურეატის, სახალხო მხატვრის უნა ჯაფარიძის ნახატი

საქართველოს
ბიბლიოთეკა

ს ა მ შ ო ბ ღ ო ს პ უ რ ი

ლენინს ძალიან უმძიმდა მშობ-
ლიური ქვეყნიდან წასვლა. მას შვეი-
ცარიის მთავარ ქალაქ ქენგევაში
მოუხდა ცხოვრება. ამ ქალაქის შესა-
ხებ ის სწერდა: „თითქოს აქ კუბო-
ში ჩასაწოლად ჩამოვედი“.

მთელი მისი აზრი და გონება რუ-
სეთში იყო.

ლენინი სახლიდან და ამხანაგე-
ბისაგან წერილებს ღებულობდა. მას-
თან ჩამოდიოდა ხალხი მოსკოვიდან,
ურალიდან, კავკასიიდან.

ერთხელ, რუსეთიდან ერთი კაცი
გაგზავნეს ლენინთან. მან ვლადიმერ
ილიას-ძე ლენინისაგან მიიღო მითი-
თებანი, იმის შესახებ, თუ როგორ გა-
ნეგრძობთ მუშაობა რუსეთში და წა-
სასვლელად მოემზადა.

წასვლის წინ შეეკითხა ლენინს:

— აქეთ წამოსვლა კიდევ რომ
მომიხდეს რა ჩამოგიტანოთ?

ლენინმა შეხედა მას, ჩაიფიქრდა
და უპასუხა:

— წამომიღეთ ისეთი რამ, რაც
ყველაზედ უფრო რუსულია.

როდესაც პარტიამ ეს ამხანაგი,
მართლაც ისევ საზღვარგარეთ გაგზა-
ვნა, მის წინაშე მეტად ძნელი ამო-
ცანა წამოიჭრა.

რა ქნას, რა წაუღოს ვლადიმერ
ილიას-ძეს?

ბოლოს მან მოიფიქრა რუსეთი-
დან ქვევის პური („კარავაი“) წაეღო
მისთვის.

უნდა ითქვას რომ მთელ შვეი-
ცარიაში არ იშოვებოდა ნამდვილი
ქვევის პური. ქვეს იქ სულ არ თე-
სავენენ.

არ თესავენენ ქვეს არც იტა-
ლიაში, არც შვეიცარიაში, არც საფ-
რანგეთში.

ასეთ ქვეყანაში მოხვედრილმა
ადამიანმა, რომელიც ჩვენებურ პურს
ბავშვობიდან იყო მიჩვეული, სწრა-
ფად მოიწყინა უმისოდ.

რუსეთიდან ჩამოსულმა, თავისი
ქვევის პურით („კარავაით“) მეტად
ასიამოვნა ამხანაგ ლენინს.

ლენინმა იმ საღამოს შეკრიბა
თავისი მეგობრები—ბოლშევიკები,
რომლებიც თავისი ნება-სურვილის
გარეშე ცხოვრობდნენ სამშობლოდან
ასე მოშორებით, ყველა მაგიდის
გარშემო დასხა და თვითყულს, თითო
ნაჭერი შავი პური მოუჭრა.

რაოდენ კარგი იყო ეს პური, —
დიდი ხნის უნახავი სამშობლოს პური.

წერილი ბედას გორიდან

მტკვრის, ლიხვის შესართავთან,
და ბედნიერ ქართლის გულთან
შევიკრიბეთ პატარები,
ყველას ნატვრა ავიცხრულდა

ჩვენს სანუკვარ ქართლს ვეწვიეთ,
თქვენს ბავშვობას თვალწინ ვხედავთ,
თავს გვევლეშაბა, გვიალერსებს
გორი — ახალ ქართლის დედა

ამ ადგილზე, ნათელ სახლთან,
ყველას გვახსოვს, ყველამ ვიცით,
დიდი ომის ქარიშხალში
როგორ დანდო ხალხმა ღიცია

დღეს კვლავ ბრწყინავს ცა კამკამა,
როგორც მზიურ გორს სჩვევია,
ირველივ თქვენი მზე დაგნათის,
მისი შუქი მოგვბეგვია.

საქართველოს შვილები ვართ,
ყველა კუთხის, ყველა მხარის,
ჩვენი აზრი, ჩვენი ფიქრი
მხოლოდ თქვენთან, კრემლში არის...

ბე, ბართოი აბა, სწრაფად
გადიფრინე მთა და მდელთა,
მოსკოვს მიდი, სადაც ცხოვრობს
ხალხთა გმირი სასახელო

კრემლის ნათელ ფანჯარაში
შეფრინდი და ნახე გმირი:
უსათუოდ დაგიხვდება
მლიმარი და შუბლვახსნილი

მასთან მიდი, ჩვენი ხალხის,
ჩვენი ქვეყნის სასახელოდ,
ვინც ბაღებით დაამუხედა
მშობლიური საქართველო —

ვისაც უყვარს ყველა ხალხი,
ერთმანეთის თანაბარი.
ვადაეცი ქართველ ბავშვთა
ეს გულწრფელი დანახარი:
— მე გორიდან გამომგზავნებს,
საყვარელო დილა სტალინი

რკვეზ მარგონი

გიორგი ჭალადიღელი

გიორგი ჭალადიღელი მე-19
საუკუნის პოეტი, ილიასა და
აკაკის თანამედროვე. ათეული
წლების განმავლობაში, ქართულ
სახელმძღვანელოებში იბეჭდებო-
დნენ მისი ლექსები: „დეღის და-
რიგება“ „მთის წყარო“ და სხვა.

ჭალადიღელი (გიორგი მაქსი-
მეს-ძე ჭიჩაქიძე) დაიბადა სოფ.
ფერსათში 1847 წელს. მან თავისი
ცხოვრების უმეტესი ნაწილი რუ-
სეთში, სამხედრო სამსახურში
გატარა. გარდაიცვალა 1898 წელს
1 აპრილს ქ. მინსკში.

1947 წლის 27 ივნისს პოეტის
დაბადებიდან 100 წელი შეს-
რულდა.

მ თ ი ს წყარო

მაღლა მთიდან შხუილითა
მორბის ხტუნვით ცივი წყარო,
თითქო მთა-ბარს ჩაჰკითხოვდეს,
მოწყენილი რადა ხარო.

აბა, წყაროვ, მარდო წყაროვ,
თამაშობით მომდინარო,
კორდო, ველი და ნახნავი
ვინძლო კარგად ვახარო.

გიორგი ჭალადიღელი

ხ უ თ წ ღ ე ღ ი

„ხუთწლიედი“. „ხუთწლიანი გეგმა.“
თქვენ უთუოდ ხშირად მოგისმენიათ
უფროსებისაგან ეს სიტყვები. უფროსები
ამბობენ რომ ხუთწლიანი გეგმა უნდა შე-
სრულდეს, რომ გეგმის შესრულების შემ-
დეგ კიდევ უფრო კარგი ცხოვრება გვე-
ქნება.

რა არის ეს ხუთწლიანი გეგმა?
სიტყვა „ხუთწლიანი“ ადვილი გასა-
გებია, სიტყვა გეგმა კი საჭიროა აიხსნას.

ერთ გოგონაზე ასეთი ზღაპარი არსე-
ბობს:

გოგონამ ვერ შესძლო თავისი ოთა-
ხის დალაგება: დილით ლოგინიდან წა-
მოხტებოდა თუ არა, მაშინვე ალაგებას
შეუდგებოდა. პირველ ყოვლისა იღებდა
კოცხს და ოთახის ყოველი კუთხიდან
ნაგავს გამოგვიდა, ნაგავი შუა ოთახამდე
არც კი ჰქონდა მიტანილი, რომ უცბად
მაგიდაზე ნამცეცხვს შენიშნავდა, იწყებდა
სუფრის გადმოხერცხვას, მაგრამ ჭუჭყი-
ანი ჭურჭელი ხელს უშლიდა, შეუდგებო-
და ჭურჭლის რეცხვას, მაგრამ ჭურჭელი
ცივი წყლით არ ირეცხებოდა, წყლის
გასათბობად ანთებდა ღუმელს, მაგრამ ამ
დროს ღუმელიდან ნაცარი იატაკზე იშლე-
ბოდა. იატაკის დასაგველად კვლავ კოცხს
მივარდებოდა.

მთელი დღე ასე ფაციფუცობდა გო-
გონა, საშინლად იღლებოდა, ოთახი კი
ისევ დაულაგებელი რჩებოდა.

კი მაგრამ, რატომ ვერ აწესრიგებდა
გოგონა თავის საქმეს, ხომ ბევრს მუშაობ-
და, ძალ-ღონეს არ იშურებდა?! მხოლოდ
იმიტომ, რომ იგი არ ითვალისწინებდა თუ
ჯერ რა გავკეთებინა, ან რამდენი ხანი
მოენდომებინა ამა თუ იმ საქმის გაყე-
თებისათვის. ასეთ ადამიანებზე ამბობენ,
რომ ისინი **უგეგმოდ** მუშაობენო.

თუ კი ადამიანი წინასწარ იფიქრებს
ყოველივე იმ საქმეზე, რომელიც მას აქვს
გასაკეთებელი, თუ მოიფიქრებს როდის
რა გააკეთოს და რამდენი დრო მოანდო-
მოს, ასეთ ადამიანზე იტყვიან, რომ მას
**შედგენილი აქვს თავისი სამუშაო გე-
გმა.**

კარგი მუშაობა უგეგმოდ შეუძლებე-
ლია. ვინაც სურს კარვად იმუშაოს ის
გამებით მუშაობს.

იცი თუ არა პატარებო, რომ თქვენც
გეგმით მუშაობთ?

სამაგვრო ბაღს ხომ აქვს დღის განა-
წესი, სადაც ნათქვამია, ბავშვებმა როდის,
ან რამდენ ხანს უნდა ხატონ ან ძერწონ,
როდის უნდა იმეცადინონ მუსიკაში, რო-
დის ისეირნონ.

ესიც გეგმაა.
თუ კი სკოლაში დადიხართ, მაშინ
თქვენც გეგმის მიხედვით გიხდებთ მუ-
შაობა: მთელი კვირისათვის შედგენილი

გაქვთ გაკვეთილების ზუსტი ცხრილი, სადაც ნათქვამია, რა დღეს და რამდენ ხანს იმეცადინებთ არითმეტიკაში, მშობლიურ ენაში, ან ხატვაში. ეს არის თქვენი გეგმა.

თქვენს მასწავლებელს მთელი წლისათვის აქვს შედგენილი კლასის სასწავლო გეგმა. სკოლის დირექტორს კი — მთელი სკოლის სამუშაო გეგმა.

ესე იგი, ყოველი მოსწავლე, რომელიც სკოლაში კარგად შეცადინებობს და სახლში გაკვეთილებს სისტემატურად ამზადებს — ასრულებს თავის სამუშაო გეგმას, ვინც ორიანებს ღებულობს გეგმას ვერ ასრულებს.

თავისი სამუშაო გეგმა აქვს არა მართო სკოლას, არამედ ყოველ ქარხანას, ყოველ ფაბრიკას, ყოველ კოლმეურნეობას.

ქარხნის გეგმაში ნაჩვენებია რა დროს და რამდენი მანქანა ან თვითმფრინავი უნდა დაამზადოს ამ ქარხანამ. ფაბრიკის გეგმაში ნათქვამია, რამდენი ფეხსაცმელი ან კაბა უნდა დაამზადოს ამ ფაბრიკამ.

კოლმეურნეობის გეგმაში ნაჩვენებია რამდენი ხორბალი, კარტოფილი, ბოსტნეული უნდა დაეთესოს და აიღოს, რამდენი ძროხა, ღორი, ქათამი უნდა გაზარდოს, ამ კოლმეურნეობამ.

მაგრამ სამუშაო გეგმა აქვს არა მართო ყოველ ქარხანას, ფაბრიკას, ან სკოლას — სამუშაო გეგმა აქვს მთელ ჩვენს ქვეყანას, მთელ ჩვენს ხალხს.

ეს უზარმაზარი გეგმაა. მასში ნათქვამია, როდის და რა უნდა გააკეთონ ქარხნებმა, ყველა კოლმეურნეობამ, ყველა დაწესებულებამ.

გასული წლის დასაწყისში შედგენილი იქნა მთელი ჩვენი ქვეყნის სამუშაო გეგმა ხუთი წლისათვის: 1946 წლიდან — 1950 წლამდე, ამიტომ მას ხუთწლიან გეგმას ანუ „ხუთწლიელს“ ვუწოდებთ.

აი ამ გეგმაზე ლაპარაკობენ ასე ხშირად უფროსები და ამ გეგმაზე ასე ბევრს სწერენ გაზეთებში.

საქართველოს
წიგნების კავშირი

არც ვასაკვირია, რომ ჩენი ახალი ხუთწლიანი გეგმა, ყველა სხვა გეგმაზე უფრო დიდი და ძნელია. წინანდელი გეგმები მშვიდობიანობის პერიოდში სდგებოდნენ, ეს გეგმა კი, ომის შემდეგ შე-სდება.

ომიანობის დროს, გერმანელმა ფაშისტებმა დაანგრიეს და დაარბიეს ბევრი ჩენი ქალაქი, ფაბრიკა-ქარხანა, დასწესეს ბევრი სოფელი, გაძარცვეს სკოლები, ბიბლიოთეკები, მუზეუმები, წყლით ამო-აესეს ქვეანაშირის მალარობები, უამრავი საქონელი დაკლეს, ბაღები გასჩენეს.

ყოველივე ეს, რაც შეიძლება სწრაფად უნდა აშენდეს და გამოსწორდეს. და როგორ გავაკეთოთ, — ეს დაწერილია ჩვენს ხუთწლიან გეგმაში. იქ ნათქვამია, როგორ უნდა იმუშაოს ქარხანამ, ან კოლმეურნეობამ, როგორ უნდა იმუშაოს ჩენი ქვეყნის ყოველმა ადამიანმა, იმისათვის, რომ ამ ხუთწლედში არა მარტო აღვადგინოთ ომის მიერ მიყენებული ზარალი, არამედ ბევრი ისეთი რამ ავაშენოთ რაც ომამდე არ გვექონია.

ეს გეგმა გვასწავლის, როგორ ვიმოქმედოთ ისე, რომ ხუთი წლის შემდეგ, ხუთწლედის ბოლოს, ჩვენს ქვეყანაში უკეთესი ცხოვრება იყოს, ვიდრე ომამდე გვექონდა.

რა იქნება ხუთწლედის ბოლოს, 1950 წელს?

ხუთწლედის პირველი წელი 1946 წელს დამთავრდა. გავა კიდევ ოთხი წელი. ვინც ამ წელს პირველ კლასში სწავლობს, მესხეთეში გადავა. საბავშვო ბავშვების უმცროსი ჯგუფის პაწაწინები მოსწავლეები გახდებიან; ბუქუმწოვარა ბავშვები, რომლებმაც, დღეს სიარულიც კი არ იციან, საბავშვო ბაღში ივლიან.

ამ წლების განმავლობაში ბავშვები გაიზრდებიან, დაქვიანდებიან, და ბევრ ცოდნას შეიძენენ.

უფროსები რაღას გააკეთებენ ამ წლების განმავლობაში?

უფროსები ხუთწლიან გეგმაში სრულდებიან.

ეს იმას ნიშნავს რომ: ფაშისტების მიერ დანგრეული ქალაქების ნაცულად, ისინი ააშენებენ უფრო ლამაზ და უფრო კეთილმოწყობილ ქალაქებს, სადაც აშენდება ვანიტები, ნათელი სახლები, ელექტრონი, აბაზანებით, ბაღებით და ყვავილებით გარშემორტყმულნი.

ისინი ააშენებენ ბევრ ახალ ელსადგურს, საუკეთესო მანქანებით მოწყობილ ქარხნებს და ფაბრიკებს; ამ ფაბრიკა-ქარხნებში ვაკეთდება ყოველივე ის, რაც სჭირდება ჩვენს ქვეყანას და მასში მცხოვრებს, დიდს და პატარა მოქალაქებს.

ქარხნების ნაწილი მადნიდან გამოაღწვას თუჯს, ფოლადს, ალიუმინს.

სხვა ქარხნები ამ ფოლადისა, თუჯისა და ალიუმინისაგან დაამზადებენ თვითმფრინავებს, ორთქლმავლებს, ავტომანქანებს. დაამზადებენ მანქანებს მალარობისათვის, ელსადგურებისათვის, ფაბრიკებისათვის. დაამზადებენ კომბინებს და ტრაქტორებს კოლმეურნეობისათვის.

ცაში თვითმფრინავები სწრაფად გაფრინდებიან, ლიანდაგზე ჩქარი მატარებელი გაქანდება, ქუჩებსა და შარავნებს მოეფინება ავტომანქანები და ჩენი ქვეყნის ყოველ კუთხეს მიაწვდიან იმას, რასაც ქარხნები ამზადებენ.

მალარობებში ჩაეშვებიან ახალი, ძლიერი მანქანები, და მემალაროეი წინანდელთან შედარებით, მეტი ნახშირის ამოღებას შესძლებენ.

ელსადგურებში დატრიალდებიან ახალი ტურბინები და ჩვენს ქვეყანას უფრო მეტ ელენს მისცემენ.

ფაბრიკა-ქარხნებში მუშები ახალ დაზგებზე დაამზადებენ ბევრად მეტ ქსოვილს, ფესხაცემელს, კამფეტს, სათამაშოს

ყველაფერი ბევრად მეტი გვექნება
ვიდრე ომამდე გვექონდა. სოფლადაც,
კოლმეურნეთათვის ააშენებენ ახალს,
კარგ სახლებს, თბილს და ფართე საქო-
ნლის სადგომებს.

კოლმეურნეები ამ ხნის განმავლობაში
გაზრდიან ბევრ ძროხას და ცხენს. მოაშე-
ნებენ ცხვრებს, ღორებს, ბატებს, ქათმებს.

თბილ და სუფთა ბოსლებში ძროხე-
ბი მოგვცემენ უფრო მეტ რძეს, ხოლო
კარგად მოწყობილ ფრინველთა სადგო-
მებში ქათმები დასდებენ უფრო მეტ
კვერცხს.

ახალი მანქანებით უკეთ დამუშავდება
ნიდაგი და მოსავალი უკეთ აიღება. ამი-
ტომ პური, ბოსტნეული, ხორცი, რძე
და ყოველგვარი სანოვავე გაცილებით
უფრო მეტი გვექნება.

ახალ ქალაქებსა და სოფლებში აშენ-
დება ბევრი სკოლა, საბავშვო ბაღი, ბე-
ვრი სამკითხველო, კლუბი, თეატრი, სტა-
დიონი.

ქალაქელი და სოფლელი ბავშვები,
ყველანი აუცილებლად ისწავლიან სკო-
ლებში და დაამთავრებენ არა ნაკლებ
შეიდი კლასისა.

ყველა პატარა ბავშვს, საბავშვო ბაღში
სიარულის საშუალება ექნება, ხოლო
პაწაწინები საბავშვო ბაგებში მოთავსდებ-
იან.

აი, ასეთი ცხოვრება გვექნება ჩვენ,
როდესაც შესრულებული იქნება ხუთ-
წლიანი გეგმა!

მაგრამ, იმისათვის რომ ყოველივე ეს
განხორციელდეს, უფროსებს მოუხ-
დებათ ბევრი იმუშაონ და ბეჯითად
იშრომონ.

ბავშვები, რითაც შესძლებენ, უნდა
მათ დაეხმარონ. უპირველეს ყოვლისა
კარგად ისწავლონ, რომ განათლებული,
კვიანი და საქმიანი ადამიანები გაიზარდონ.

ს. კონი

ღ ე ღ ა ქ ა ღ ა ქ ი

დიდი და ფართო ქუჩები,
ბაღებში ხალხის სიმღერა,
და მოედნები ცისფერი —
პალიასტომის ტბის ხელა.

ცას მიბჯენილი სახლები,
უზარმაზარი ქარხნები...

მთელ ქვეყანაზე განთქმულა
დიდი მოსკოვის სახელი!

იქ ბრწყინავს კრემლის ვარსკვლავი,
მარადეამს ჩაუქრობელი;
გამთენებელი ღამისა
და ქვეყნად დილის მშობელი.

მოსკოვი

იქ ასვენია ლენინი,
მის შუბლს ნათელი ჰფენია,
იქ ცხოვრობს დიდი სტალინი —
კაცობრიობის გენია.

იქიდან მისი თვალები
ქვეყნიერებას უყურებს.

გუგუნებს დიდი მოსკოვი,
შეუსწავტელად გუგუნებს!
მშრომელი ხალხის ბედ-იღბალს
მისი სიმართლე განაგებს,
და შურთ იმისი დიდება
სხვა ქვეყნის დედაქალაქებს!

მუკანა ლაზანიძე

ზურიკო

მოთხრობა

ტკბილად სძინავს ზურიკოს. მაღალ შუბლზე ხუჭუჭა თმები ოქროს რგოლებად შემოჭანტვია. ფუნჯულა ხელი დიდი ადამიანივით თავიქვეშ ამოუდვია და სრულიად არ ესმის მისი უფროსი ძმა რას ამბობს.

— იცოდე, დედა, ზურიკომ თუ ჩემ ნივთებს ხელი ახლო, მეტს აღარ მოკუთმენ!

— პატარაა, ნოდარ, აბა შეხედე!

— ჰო გუშინ რომ ხმალი გამიტეხა?! ეგ არის კარგი?! იცოდე, ხელი არაფერს ახლებინო, თორემ...

— არა, არ მივაკარებ, მაგრამ შეილო, ეს ღუმელის მილი რაღა მორთულობაა? სამზარეულოში გაიტანე, თორემ სირცხვილია, გენაცვალე.

— არა, არა, მანდ იყოს, თორემ ვინმე მომპარავს. ხედავ, ნამდვილი ზარბაზნის ლულასა ჰგავს! შენ გინდა რომ თენგიზმა თავის შტაბისთვის გაარბენინოს?!

— კარგი! აქ იყოს, ოღონდ სკოლაში ჩქარა წადი, ნუ იგვიანებ!

ნოდარმა ჩანთას ხელი დააელო და ამაყად გამოვიდა.

დედა მძინარე ბავშვს ფრთხილად მიეაღერსა და ისიც სამზარეულოსაკენ გატრიალდა.

შემე რომ ფანჯარაში შემოანათა და მცხუნვარე სხივებით ბავშვს თვალეში შეუჭკრიტა, ზურიკო შეიშმუნა, თვალეზი გაახილა და გაიცინა. ზურიკოს ერთ წუთს არ დაუყოვნებია წამოხტა, კარადან პურის ნაჭერი აიღო, შემდეგ მოტრიალდა და ნოდარის კუთხეს თვალი რომ მოჰკრა, ჩიტვით შესკუილა. ლამა-

ზი, წითელფარსკვლავიანი სამხედრო ქუდი მაგიდაზე იღო. გუშინ, მთელი დღე ეხვეწა ზურიკო, მაგრამ ნოდარმა ერთხელაც არ დაჰბურა, — გააფუჭებო. ახლა კი იღროვა, მაგიდასთან სწრაფად მივიდა, პური იქვე დადო, ქუდი აიღო და ხუჭუჭა თავზე ჩამოიფხატა. მერე ღუმელის მილი დიდი წვალეზით იღლიაში ამოიღო, მეორე ხელი პურს წაელო და აივანზე ამაყად გაბაჯბაჯდა.

— ერთი, ორი, ერთი, ორი!... კარებიდანვე წამოიძახა ზურიკომ და საიდანაც გიშვრა ძალღი თავს წამოადგა.

ძალღს თითქოს ეუცხოვა ბავშვის ასეთი მორთულობა. კიბესთან ცოტა ხანს შედგა. მერე უკანა ფეხებზე ჩაიკუცქდა, თავი გვერდზე მოდრიკა და ისეთი თვალთ შეხედა, თითქოს გკითხებო:

ოცნება მამაზე

— ქული კი ძლიერ გიხდება, მაგრამ ღამის პერანგით რომ გამოსულხარ?!..

თამაშობით გართულმა ბავშვმა გიშერას ყურადღება არ მიაქცია. ძალღიმი ბავშვს აედევნა და კარგი თანაშემწესავით იწყო მისთან სიარული. ზურგიკომ ძაღლის ადევნება წახალისებდა მიიჩნია, ფეხი უფრო მაღლა აწია და ამაყად გაიძახის: — ოცნა, უცურე! ერთი, ორი, ერთი... და ზურგიკო უცებ დაიღრიალა და შესდგა. ხელიდან გაეარდნილი თუნუქის მლი აივანზე ბრახუნით გაგორდა. ბავშვი მოცულობით ძირს ჩაჯდა, პური გვერდზე მოიღო, ხელები ფეხზე წაივლო და ატირდა. წუწკმა გიშერამ ზურგიკოს მარცხით ისარგებლა, პურს წასწვდა, მტრის ღას ყუა პირში მოიგდო თუ არა, ისე გაიქცა, — უკან აღარ მოუხედა.

ბავშვმა თვალი შეასწრო გიშერას და უარესად აღრიალდა.

— კიკი-კიკი, რა გატირებს?! — აკაციის ხიდან კიყინა დასცეს ბელურებმა. ძაღლის წასვლით ისარგებლეს, ნამცეცების ესარგებლად მოურიდებლად შემოესივნენ პაწიას. სკუპ-სკუპით დაბტიან მის გარშემო და ჩიტის ენაზე ლაპარაკობენ:

— უჰ, რამოდენა პირი დაგილია! ბევრი-ბევრი ერთი პაწია ხიწვი შეგესვა, მორჩა და გათავდა. აგერ დედაშენიც მოდის!

ჩიტებმა ნამცეცები აკრიბეს და გაფრინდნენ.

ზურგიკოს დედა შეშინებული მორბოდა, მაგრამ „ზარბაზნის“ და ნოდარის ქულს თვალი რომ მოჰკრა, ბავშვი ხელში აიტაცა, გაშვერილი ფეხიდან ხიწვი ამოუღო და ფუნჯულა ფეხის პაწია თითები სიყვარულით დაუკოცა.

მოჩუხჩუხე წვაროს წყალი ეჯკურება ბაღასს ნამად, და წვაროსთან მეოცნებებს მენატრება სმირად მამა.

მინდა იგიც ჩემთან ერთად, მიეცებოს აქ მსეს დილით, ჰქონდეს ჩემებრ სინარული და ოცნება ჩემებრ ტკბილი. ძლიერ მინდა, ამ ივლისში დახაღწიოს თავი თბილისს; აქ რომ ივოს, ნამაზრი, მოილხენს და ტეუმიც ივლის. გუშინ დედას, სასუბრის დროს, ჩამოვაო, ტკბილად მითხრა და მამილოს მონაწერი ბარბათები წამიკითხა.

აუცვლელი და ადრეცებით გადავაჯლე სოფელს თვალი, — შორს მამილო მომეჩვენა თბილისიდან მომავალი.

წამწამებზე დამეკიდა სინარულის ცრემლი ნამად, და ოცნებით მივეცე მე მამულისთვის ნაბრძოლ მამას.

საქმიანი

ნახატი ან. კანდელაკისა

გიორგი კაჭახიძე

ვინ არ იცნობს...

ლალის მამალს ვინ არ იცნობს—
დადის, როგორც ბედაური,
ქათმებს მარჯვედ ხელმძღვანელობს,
არის მათი მეთაური.

ამაყი და ყოყლოჩინა
არ იკარებს არვის ახლოს
და ვერავინ ვერც გაბედავს
უბატონოდ ხელი ახლოს.

მულამ ჩხუბობს, არ ისვენებს,—
მამაცი და მხიარული, —
უყვარს კარგი საცენკისთვის
ეზო-ეზო სიარული.

მხოლოდ ერთი მწუხარება
გულს უღონებს ლალის მამალს,
ყველა თავის ტოლ-ამხანაგს
ეუბნება იგი ამას:

რომ „ყიელიყო“ აღარ ისმის,
დაუჩრდილავს ქარხნის მიღებს,
რომ მის ნაცულად გათენებას
ხალხს საყვირი ატყობინებს.

და წუხს ლალიც, რა ქნას ლალიმ,
სურს მამალი ანუგეშოს,
ნაირნაირ საცენკს უყრის,
უნდა რომ ხმა გაუკეთოს.

და მამალიც ოქროსფერი
წაიგრძელებს კისერს კვნესით,—
ჰყივის, მაგრამ ეს ყივილი
ღღეს არავის აღარ ესმის...

ხალხს შრომისკენ მოუწოდებს
საყვირების მწყობრი ბანი,
ლალის მამალს მაინც არ სურს
გაიტეხოს იხტიბარი.

ასე ამბობს: მე ყიელიყოს
ვერავინ ვერ დამავიწყებს—
ყოველ დილით—სხვებს თუ არა,—
ლალის მაინც გავაღვიძებ!

დავით ასათიანი

ნახ. კ. ჰანკვეთაძისა

დ ა რ ი გ ე ბ ა ბ ა ვ შ ვ ე ბ ს

როცა გარეთ გამოდინხარ,
შუა-ქუჩას არ მიმართო,
შუა-ქუჩა მანქანის და
ტრამვაისთვის არის მარტო!
ბავშვებისთვის სათამაშოდ
ეზოა და ბაღებია! —
შენ კი ხტუნავ შიგ ქუჩაში,
ღოღი გაგინალებია!

ფეხბორბალით ნუ დაჰქრინხარ,
ფეხს მოიტეხ, დაიხსომე.
სარბენად და საჯირითოდ
ეზო-ბაღში წადი ხოლმე!

გაქანებულ ტრამვაიზე
ხტომა არი საშიშარი,

გაჩერებას რომ არ უცდი,
გინდა გახდე სახიჩარი?

მანქანას არ გაეკიდო,
კიბეზე არ დაეკიდო,

იცილდე რომ ცუდლუტობა
ბევრ ბავშვს ღუპავს ამისთანა. —
რომ მანქანამ ამის გამო
ბევრი ბავშვი გაიტანა!

ტროტუარზე გაიარე,
უფროსების ნუ ხარ ურჩი,
სულ ტყუილად თავს იღუპავს,
ის, ვინც დადის შუა-ქუჩით!

მრიგოლ აბაშიძე

ნახატი გ. თაგორაშვილისა

ღ - ო მ ი

ლომი სამხეტელდან გაიქცა, ფლორენციაში
შეიპრა და მთელ ქალაქში საშინელი შეშ-
ფოთება გამოიწვია. გაქცეულებს შორის იყო
ერთი ქალი, რომელსაც ხელიდან ბავშვი გა-
ვარდნოდა. ლომმა ბავშვს პირი დაავლო და
თითქოს უკვე მზად იყო მის გასაგლეჯად,
როდესაც საბრალო დედა მხეცს ჩაუვარდა

ფეხებში და თავისი შვილის შებრალება სთხო-
ვა. ლომმა ქალს ერთი წუთით თვალი გაუს-
წორა: დედის მუდარამ, მისმა ცრემლებმა
თითქოს გული მოუღებეს გამჟღავნებულ
მხეცს, და ლომმა პატარა ბაღლი უვნებლად
დაუშვა ძირს.

ფრანგულიდან სთარგმნა თ. კიქოძემ

როგორი ბიჭი იყო თომა?

თომა ცელქი ბიჭი იყო. მართალია მოუღვლედი, მაგრამ ეზოში ყველა ბავშვს უყვარდა და უიშისოდ არც ბურთის თამაში, არც რიკტაფულა, არც ლახტი არ იმართებოდა.

თომასაც უყვარდა ბავშვები, მათ შორის პატარა გოგოც და სწორედ გოგის არ უშვებდა დედა მასთან სათამაშოდ.

გოგი შვილი წლის ბიჭი იყო, დედისერთა. ყოველთვის პირდაბანილი, დეარცხნილი და სუფთად ჩაცმული. მასაც ძლიან უნდოდა თომასთან თამაში, მაგრამ რა გქნა, როდესაც თომასთან არ უშვებდნენ. იჯდა აივანზე და უსკჳერდა, როგორ თამაშობდა თომა ბავშვებთან, ან როგორ იჯდა და წიგნს კითხულობდა. თუ დედა სადმე წავიდოდა, მაშინვე ჩაირბენდა მასთან და ეტყოდა:

— თომა, შენ ხომ კარგი ბიჭი ხარ, კულ სიტყვებს და ტრამაიზე შეგტომას ხომ არ მასწავლი?

— რასაკვირველია, არა, გოგი, ტრამაიზე შეგტომამ როგორ იქნება, შეიძლება ვადმოვარდებ და ფეხი მოიტეხო. კული სიტყვების ლაპარაკი ხომ სირცხვილია!

— დედას კი ჰგონია რომ შენ კული ამხანაგი ხარ, იმიტომ არ მიშვებს. ვეუბნები, მაგრამ არ მიჯერებს.

— იმიტომ არ გიჯერებს, რომ შენს დედას არ ვუყვარვარ, — გულდაწყვეტილ ეუბნებოდა თომა.

— თომა! დედა არ გიცნობს, არ უნახავს რა კარგი სირბილი იცი. გახსოვს, ტრამაის რომ გაასწარი მაშინ, მე დედას ვუამბე და მას ეწყინა: ტრამაის-

თან გაჯიბრება კარგი ბავშვის საქციელი არ არისო.

— აღარ გამოვეციდები ტრამაის... ამბობდა შეწუხებული თომა.

სადაც გოგი და თომა ცხოვრობდნენ, ის ეზო დიდი იყო; ბევრი ბავშვი ცხოვრობდა და მულამ ჯივილ-ხივილი ისმოდა.

ეზოში საბარგო ავტომობილი შემოგრიალდა. შოფერმა მოატრიალა ავტო, გასასვლელთან გააჩერა და სადაც წავიდა.

ეზოს ბავშვები, აცვიდნენ ავტომობილზე და დაიწყეს თამაში. გოგმაც მიიბრინა მანქანასთან. თომა არ იყო ამ დროს ეზოში. ერთმა ბიჭმა დაიწყო მუხრუჭის წვალემა, კარისაკენ დაღმართი იყო და მანქანა აღვილიდან დაიძრა. ბავშვები ფაცხა-ფუცხით ვაღმობტნენ ავტომობილიდან, მხოლოდ გოგამ ვერ მოასწრო ვაღმობტომა, შეშინდა და ტირილი მორთო.

სწორედ ამ დროს შემოვიდა ეზოში გოგის დედა. შეშინებული მივარდა გოგის

და მოჰკიდა გამოწვდილ ხელში ხელი, მაგრამ ავტომობილის ფიცარი მაღალი იყო, გადმოყვანა ვერ მოახერხა და მისდევდა ავტომობილს. მაგრამ როგორ შესძლებდა დედა ავტომობილივით სირბილს... ძალაუნებურად გაუშვა ხელი. გოგის მანქანამაც თანდათან უშატა სიჩქარეს. ეზოდან ქუჩისაკენ დაქანდა. ბავშვები სულგანაბული, შეშინებული შესცქეროდნენ.

— ვაიმე, რალა ვქნა, მიშველეთ, სვეტს დაეჯახება, დამელუბება შვილი, — ყვიროდა გამწარებული დედა.

გოგი ატირდა, თავი ვერ შეიკავა, დაბარბაცდა და მანქანაში დაეცა.

სად იყო, სად არა, გამოჩნდა თომა. გამოეკიდა ავტომობილს, თანაც უყვიროდა: — არ ადგე გოგი, არ ადგე, იწეპი!

ოჰ, როგორ მირბოდა თომა, მისი ფეხები თითქოს მიწას არ ეკარებოდნენ.

- ვერ დაეწევა!..
- დაეწევა!.. დაეწევა!..
- დილუპა ბავშვი!..

ახლავე სვეტს მიეჯახება!.. — ისმოდა ხალხში.

თომა დაეწია. შეტბა ავტომობილზე

და მკვირცხლად დაამუხრუჭა. ავტომობილი უცებ გაჩერდა.

ხალხი მისცივდა. თომამ გადმოიყვანა გოგი და შეწუხებულ დედას მიუყვანა. თან შორიახლო უყურებდა, როგორ მოიყვანეს ჯანზე დედა და როგორ მოგზავია იგი შვილს.

ის-ის იყო თომა წამოსვლას აპირებდა რომ მოესმა ძახილი:

— თომა, თომა მომიყვანეთ! — ეს გოგის დედა იძახდა.

თომა მივიდა, გოგის დედამ მოგზავია გოგისთან ერთად მასაც ხელი და ორივე მაგრად ჩაიკრა გულში.

— ჩემო თომა, ჩემი შვილის გადამრჩენელო, ჩემი ბიჭიკოს საუკეთესო ამხანაგო. დღეიდან შენც ჩემი შვილი იქნები, ჩემი გოგის ძმა...

ბავშვები იდგნენ და შორიდან შესცქეროდნენ მათ.

— ოჰ, როგორ გადარჩია!.. როგორ გადაარჩინა!.. ვაჰა, ბიჭო თომა! — ისმოდა ეზოში თომას საქციელით გახარებული ხალხის ხმა.

ენიმ ნაპაშვიძე

ნახატი გ. თავარაშვილისა

შ ე შ ე ლ ა

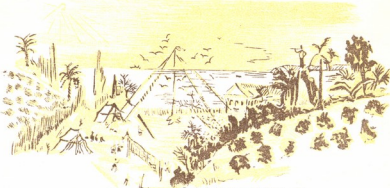
პატარა იდა გელაშვილს

ჩემი ლამაზი ჰეპელა
 დამიფრთხო ფისუნიაშა,
 მოწედა ვეპვილს და უძალევე
 შორს კაიტაცა ნიაჰმა.

გაფრინდა, აღარ მოფრინდა,
 ნეტავ ვიცოდევ სად არი,
 ვეძებე, ვერსად ვიპოვე
 ჰეპელა მისი სადარო.

ადეკო შანგილი

ბ ა ვ შ ვ თ ა შ ე მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა

ნახატი-ფენიზ მარჯაშვილის (10 წლის)

თ ა რ ე შ ა

იმ დროს ფრონტი სოფელიდან ახლოს იყო. ჩვენს გვერდით ცხოვრობდა ერთი მოხუცი ქალი, რომელსაც კარგი ძაღლი ჰყავდა. ძაღლს ჰქონდა გრძელი ბალანი, მაღლა აცქვეტილი ყურები და თვითონაც ძალიან დიდი იყო. ამ ძაღლს თარეშას ეძახდნენ. ის ძლიერ ჰკვიანი იყო.

ბნელი ღამე იყო. ყველას ეძინა. უცებ გაისმა გაბმული ყეფა. სასწრაფოდ ავდექით, მოვხსენით ჯაჭვი თარეშას და ის სიბნელეში დაიკარგა. ცოტა ხნის შემდეგ ის დაბრუნდა დამშვიდებული. დილას როცა ავდექით, დავინახეთ ბოტანში დაყრილი ავტომატი, ასაფეთქებელი ტყვია-წამალი და დაჭურვამებული დივერსანტი.

ფილ კობახიძე (9 წლის)

ნახატი გურამ ალიბეგაშვილის (7 წლის)

ჩემი ცუგა
ჩემი ცუგა ბაქია,
ქილა გადააქცია,
შე ვუთხარი — რატომ?
— ფისო იყო მარტო.
შე კი არა ვუოფილებარ,
ფისო იყო მარტო!

ზაზა აბუნიანიძე (6 წლის)

გ ა ბ ა ფ ხ უ დ რ
განაფხული მოვიდა,
ბრწვინვალე და დიადი,
და თან მოჭეაფს საში მკსავრი:
იხ, ვარდი, ზამბახი.

მარინა ძუთათელაძე (7 წლის)

გასართობი

ამოცანა

სცადეთ!

მანანა სკოლიდან რომ დაბრუნდა, უპიკრო-სი ძმა, ვანო, კარებში დახვდა და მიახარა:
— წამოდი, ნახე, დედამ რა მშვენიერი თევზები მოგვიყვანა!

ხელიხელსაყრელი ბავშვები მიუახლოვ-დნენ წყალში მოსრიალე ლაძახს, მოწითალო-ოქროსფერ თევზებს და თელა დაიწყეს.

— იი, მანანა, — უთხრა თვალგებარწინვე-ბულმა ვანომ, — ჩემი აკვარიუმიდან ერთი თევზი რომ შენს თევზებს მიგუმატოთ, შენს აკვარიუმ-ში ორჯერ მეტი თევზი იქნება, შენ ჩემზე დიდოცა ხარ.

— ჩემო ვანო, — უპასუხა დამ, — ჩემი აკვა-რიუმიდან პირიქით, ერთი თევზი შენსას მი-გუმატოთ და ორივეს თანაბრად გვეყოლება. მე ვუთქვამ ასე ემჯობინება.

ბავშვებო, გამოიცანით, რამდენი თევზი იყო მოთავსებული მანანასა და ვანოს აკვა-რიუმში ცალ-ცალკე?

რ. თავლიდოშვილი

კ ა ს უ ხ ე ბ ი

1947 წლის № 3-ში მოთავსებულ
გასართობზე

ბაკთმბაძიძული ამოცანა: ხუთი ქადა შემდეგნაირად განაწილდება ექვს თანასწორ ნაწილად: სამი ქადა ვაიქრება შუა-შუა, ხო-ლო დანარჩენი ორი — სამ თანასწორ ნაწილად თითოეულს.

საბთი: დღე-ღამის განმავლობაში საათის ისრები 23-ჯერ დადგებიან სწორ ხაზად.

მიხვდით რიცხვი, რომელიც სამი ასოსაგან შესდგება და სამი ციფრით იწერება არის 100.
გამოცანები: 1. რადიო, 2. ციციანთელა, 3. ხე, 4. ენძელა.

1947 წლის № 4-ში მოთავსებულ
გასართობზე

აბა, გამოიცანი! — უცნაური (უხვეელი შემდეგნაირად შემდეგი (უხვეელის ნაწილები-საგან: 1. თხის (წვერები), 2. მგლის (თავი), 3. ცხრის (რქები), 4. ცხენის (ყელი და ფა-ფარი), 5. აქლემის (კუხი), 6. ვეფხის (ყული), 7. ზებრის (მუცელი), 8. ლეოპარდის (მარჯ-ვენა წინაფეხი), 9. სპილოსი (მარცხენა წინა ფეხი), 10. კენკურუსი (მარჯვენა უკანა ფეხი) და 11. დათვის (მარცხენა უკანა ფეხი.).

შ	წ	უ	ი	ა
თ	ხ	რ	ლ	ი
რ	ი	წ	ნ	ი
მ	უ	ე	ლ	ი
ლ	ე	წ	ვ	ი
ტ	ე	ვ	რ	ი
მ	ა	ი	ს	ი
ტ	ო	ე	უ	ი
ა	ბ	ე	ნ	ი
ვ	ო	ლ	ბ	ა
წ	ვ	ი	მ	ა

ბავშვებო! ამ ნახაზის ცარიელ უჯრებში ჩასწერეთ ასოები, ისე რომ სივანეზე მიიღოთ დასრულებული სიტყვები, ხოლო სიმალეზე, ახლად დაწერილი ასოებით წაიკითხოთ ცხო-ბილი ქართული საბავშვო მწერლის სახელი და გვარი.

გ ა მ ო მ ა ნ ე ბ ი

1. აბა ვინა ვარ, შენ თუ გაიგებ? ხუთი თითი მაქვს — ვერას ავიღებ.
2. თვალებიდან გამომარჩევთ უცნაური ჩვევითა: მე ვერ ვხედავ, სხვა კი ხედავს თუ სარგებლობს ჩემითა.

ა. ფრუიძე

ჩვენ რომ თავთავი ავკრიფეთ...

როგორც კი შედგა სერგებზე
რეიკრავი ოქროს ფერებით,
სამკალში გაეჩნდით მაშინვე
პატარა ოქრომბრელები.

გზებზე ნაურმალს მივსდევდით —
სულ ასე შრომა გვინდოდა!
ჩვენ რომ თავთავი ავკრიფეთ,
თითო მანა გამოვიდოდა..

ახლა სოფელში ვბრუნდებით,
ოქროსფრად ღელავს მთა-ველი,
კრუხ-წიწილისთვის თან მომაქვს
ახალი პურის თაველი.

გარეკანის მხატვრობა **მ. ჩიკინაშვილისა**

გამომცემლობის № 69

სტამბის შვც. 1022.

ტირაჟი 7000

შე 10414

ლ. პ. ბერიას სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“ თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
ფურადი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ საგემოვნო შრეწე. სამინისტროს ლითოგრაფიაში.